

การจัดการห้องเรียนพหุวัฒนธรรม: แนวทางสู่การเรียนรู้ที่เสมอภาคและยั่งยืน

A Multicultural Classroom Management: Pathways to Equitable and Sustainable Learning

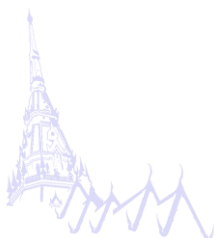
สุธน วงศ์แดง

Suthon Wongdaeng

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

Faculty of Education, Chandrakasem Rajabhat University, Thailand

Email: apopost2550@gmail.com

Received December 3, 2024; Revised December 23, 2024; Accepted December 25, 2024

บทคัดย่อ

ห้องเรียนพหุวัฒนธรรม (Multicultural classroom) เป็นพื้นที่การเรียนรู้ที่รวมนักเรียนจากภูมิหลังที่หลากหลาย ทั้งด้านเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา วิถีชีวิต และวัฒนธรรม มีเป้าหมายสำคัญ คือ การสร้างโอกาสที่เท่าเทียมและท้าทายให้กับนักเรียนทุกคน บทบาทของครูในห้องเรียนพหุวัฒนธรรมถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง ครูจะต้องออกแบบสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เคารพในความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่งเสริมความเข้าใจ และปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อความหลากหลาย การจัดการห้องเรียนในรูปแบบนี้จำเป็นอย่างยิ่งในโลกปัจจุบันที่มีความเชื่อมโยงและหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยมุ่งหวังให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ร่วมกันอย่างเสมอภาค เข้าใจคุณค่าของความแตกต่าง และเติบโตเป็นพลเมืองที่เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โรงเรียนควรพัฒนาระบบสนับสนุนที่ตอบสนองความต้องการของนักเรียนทุกกลุ่ม และครูควรมีกิจกรรมการจัดการชั้นเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างเท่าเทียมและยั่งยืน บทความวิชาการนี้มีจุดประสงค์เพื่อนำเสนอประเด็นเกี่ยวกับการจัดการห้องเรียนพหุวัฒนธรรม: แนวทางสู่การเรียนรู้ที่เสมอภาคและยั่งยืน ประกอบด้วยแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการห้องเรียนพหุวัฒนธรรม กรณีตัวอย่างการจัดการห้องเรียนพหุวัฒนธรรม แนวทางและกลยุทธ์สู่การเรียนรู้ที่เสมอภาคและยั่งยืน

คำสำคัญ: การจัดการห้องเรียน; พหุวัฒนธรรม; การเรียนรู้ที่เสมอภาคและยั่งยืน

Abstract

A Multicultural classroom is a learning space that brings students from the multiple backgrounds, including race, religion, language, lifestyle, and culture. The primary goal is to create the equality and challenge the opportunities for all students. The role of teachers in

a multicultural classroom is the critically important, because they must design the learning environments by respecting the individual differences, growing up the understanding, and cultivating the positive attitudes toward the diversity. This classroom management is essential in today's interconnected world, which is the culturally diverse. The aim is to enable all of the students to equitably learn together, understand the value of differences, and grow into citizens up who respect human dignity.

Suggestively, the schools should develop and support the systems that can respond to the needs of all student groups, and the teachers should employ the classroom management strategies that promote the equal and sustainable learning.

In overall, this academic article aims to present the issues relating to the multicultural classroom management: pathways to equitable and sustainable learning, including the concepts of multicultural classroom management, in the case studies on multicultural classroom management, and approaches and strategies for the equitable and sustainable learning.

Keywords: Classroom Management; Multicultural; Equitable and Sustainable Learning

บทนำ

ปัจจุบันการศึกษาที่มีความเจริญก้าวหน้ามีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว สังคมมีการรับข่าวสารที่รวดเร็ว ความรู้ต่าง ๆ เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา การที่บุคคลดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันเหตุการณ์ จำเป็นต้องการแสวงหาความรู้ การศึกษามีบทบาทสำคัญในการเตรียมผู้เรียนให้สามารถคิดวิเคราะห์ และสร้างความรู้ใหม่ ๆ โดยมีคุณลักษณะตามที่กำหนด เช่น ความสามารถในการปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงของสังคม การเข้าใจตนเองและผู้อื่น รวมถึงการยอมรับความแตกต่าง ความอดทน และการมีคุณธรรม จริยธรรม จะช่วยให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองที่ดีและดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข และมีคุณค่า (โยธิน มาศสุข, 2565) จากการวิจัยของ Kustati et al (2020) พบว่า เทคนิควิธีการที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้และการจัดการสภาพแวดล้อมในห้องเรียน ก็คือ การจัดการห้องเรียนที่หลากหลายวัฒนธรรมจะตอบสนองต่อความต้องการและเคารพความแตกต่างในห้องเรียน และเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการรับรู้และเคารพความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่มีอยู่เพื่อแก้ไขปัญหาข้างต้น

ปัจจุบันการเรียนรู้เพื่อสร้างความเสมอภาคในห้องเรียนของไทย ได้เริ่มถูกขับเคลื่อนโดยกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. 2561 มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญในการจัดตั้งกองทุนเพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาควบคู่ไปกับการเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพของครู (กองทุนส่งเสริมความเสมอ

ภาคทางการศึกษา, 2564) ตามที่นโยบายปัจจุบัน ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนการศึกษาชาติ แผนการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การศึกษาขั้นพื้นฐาน 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) มุ่งพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพพื้นฐานทรัพยากรมนุษย์ การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม โดยเฉพาะ การรับรู้ของคนไทยด้านพหุวัฒนธรรม การให้เห็นคุณค่าและมีความอดกลั้นต่อความแตกต่างด้านเชื้อชาติ วิถีชีวิต ภาษา และวัฒนธรรม การยอมรับและเห็นคุณค่าของการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม ภายใต้ บริบทความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ศาสนา ภาษา และวิถีชีวิต ส่งเสริมความตระหนักในสิทธิมนุษยชน และสร้างความเท่าเทียมกัน ดังนั้น ครูจึงเป็นกลไกสำคัญในการจัดการห้องเรียนพหุวัฒนธรรมที่เหมาะสม ทั้งในเรื่องความยุติธรรม ความเสมอภาค การเคารพสิทธิและเสรีภาพ การลดอคติ และการเคารพวัฒนธรรม อื่น รวมถึงในฐานะเป็นผู้จัดการเรียนรู้ ทั้งให้คำแนะนำ (Mentor) และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Agent of Change) สิ่งที่สำคัญในการจัดการเรียนรู้แบบพหุวัฒนธรรมทั้งมิติด้านครูโดยการปรับพฤติกรรมให้สอดคล้อง กับการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนพหุวัฒนธรรม และมีมิติด้านนักเรียน ครูสามารถจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน พหุวัฒนธรรมทั้งเน้นเนื้อหา และด้านปฏิบัติ (ปารมี สิงห์เดชชัย, 2560) ดังนั้น การศึกษาวัฒนธรรม ที่หลากหลายทำให้เกิดการยอมรับความแตกต่างและเคารพในความหลากหลายผ่านการจัดการห้องเรียน ที่เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนทุกคน ครูเป็นผู้สำคัญในการจัดการความหลากหลายนี้ ก่อให้เกิด ความเสมอภาคในห้องเรียน ครูใช้กลยุทธ์การจัดการห้องเรียนที่ยึดหลักการที่ว่า “เคารพความหลากหลาย ทางวัฒนธรรม และส่งเสริมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับทุกกลุ่มคน” (Kwok, 2021) ความพยายามในการจัดการ ห้องเรียนที่มีความหลากหลายทำได้โดยพิจารณาความสามารถและความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน เพื่อให้การเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ด้วยเหตุนี้ครูจึงควรคำนึงถึงผู้เรียนทุกคนในชั้นเรียนที่มีความแตกต่าง โดยมีหลักการสำคัญ คือ ความยืดหยุ่นและเปิดกว้าง การวางแผนและเครื่องมือการเรียนรู้ และการสร้าง บรรยากาศที่เป็นมิตรจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง และการเกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ จะลดลง (วิลาวัณย์ จารุอรียานนท์, 2567)

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการห้องเรียนพหุวัฒนธรรม

การพัฒนาของประเทศขึ้นอยู่กับหลายปัจจัยสำคัญ หนึ่งในปัจจัยหลัก คือ ทรัพยากรมนุษย์ การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นั้น การมีการศึกษาที่มีคุณภาพจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้เด็กเรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต การศึกษา ในปัจจุบันและอนาคตต้องปรับรูปแบบการเรียนรู้และกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ที่เปลี่ยนแปลงไป การจัดการห้องเรียน (Classroom management) จึงเป็นส่วนสำคัญในการทำให้กิจกรรม การเรียนรู้ในห้องเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการห้องเรียนไม่เพียงแต่การจัดระเบียบ และเตรียมความพร้อมของนักเรียน (Calkins et al., 2021) แต่ยังรวมถึงการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อ ต่อการเรียนรู้ หากครูไม่สามารถจัดการห้องเรียนได้ดี จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อยากลำบาก ห้องเรียน จึงเป็นพื้นที่สำคัญที่ช่วยสร้างกระบวนการเรียนรู้ และครูต้องสามารถบริหารจัดการทั้งสภาพแวดล้อม ทางกายภาพและพฤติกรรมของนักเรียนได้อย่างเหมาะสมเพื่อให้เกิดผลการเรียนรู้ที่ดีที่สุด ดังนั้น ในที่นี้

จึงนำเสนอความหมาย องค์ประกอบ ความสำคัญของการจัดการห้องเรียนพหุวัฒนธรรม และบทบาทของครูในการจัดการห้องเรียนพหุวัฒนธรรม รายละเอียดดังนี้

1. ความหมายของการจัดการห้องเรียนพหุวัฒนธรรม

การจัดการห้องเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ เพราะไม่เพียงแต่ครูต้องเตรียมวัสดุการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน แต่ยังต้องจัดการกับภารกิจต่าง ๆ เพื่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีในห้องเรียน ทำให้นักเรียนรู้สึกสบายใจและมีแรงจูงใจในการเรียนรู้ (Stunell, 2021) การจัดการห้องเรียนโดยทั่วไปแบ่งเป็นการจัดการสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และการจัดการพฤติกรรมของนักเรียน เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ การจัดการห้องเรียน จึงไม่ใช่เพียงการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ แต่ยังรวมถึงการจัดการพฤติกรรม และจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ (Caldera et al., 2020) นอกจากนี้ การจัดการห้องเรียนยังนับว่าเป็นการกระทำที่มุ่งหวังสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีความเป็นระบบ และสะท้อนถึงความต้องการของนักเรียนอย่างครบถ้วน เพื่อให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพสูงสุด (Buzzai et al., 2022) การจัดการห้องเรียนที่ดีมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างพฤติกรรมเชิงบวกและสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน ดังที่ Debbag & Fidan (2020) กล่าวว่า การจัดการห้องเรียน เป็นการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนและสื่อการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ จากการวิจัยพบว่า ความพยายามของครูในการจัดการห้องเรียนมีผลโดยตรงต่อบรรยากาศในชั้นเรียน และความสำเร็จของนักเรียน หากห้องเรียนได้รับการจัดการไม่ดี อาจเกิดปัญหาที่ขัดขวางการเรียนรู้ แต่ถ้าการจัดการห้องเรียนดำเนินการอย่างเหมาะสม จะช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและรู้สึกมีความสุข บทบาทของครูในการจัดการห้องเรียน คือ การความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความเข้าใจในตัวนักเรียน การออกแบบการเรียนรู้ และการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ หากครูสามารถทำสิ่งเหล่านี้ได้สำเร็จ นักเรียนจะมีแรงจูงใจและพัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ (สุธน วงศ์แดง, 2561)

ห้องเรียนพหุวัฒนธรรม หรือห้องเรียนที่มีหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม (Multicultural classroom) เป็นห้องเรียนที่มีนักเรียนจากพื้นฐานและตัวตนที่แตกต่างกัน แต่ยังสะท้อนถึงการยอมรับ และการนับถือความหลากหลาย (Benediktsson & Ragnarsdottir, 2019) นักเรียนในห้องเรียนมีความหลากหลายทั้งในด้านศักยภาพ บุคลิกภาพ ความสามารถ และความต้องการที่แตกต่างกัน ซึ่งเกิดจากพื้นฐานการเลี้ยงดูในครอบครัว และปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อการรับรู้ของเด็ก ความแตกต่างเหล่านี้ซึ่งมีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ครูต้องมีความพยายามสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่หลากหลาย วัฒนธรรมในห้องเรียน ครูควรจัดระเบียบและบริหารสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนทุกคนที่มีพื้นฐานที่แตกต่างกันมีความสุข และแสดงความเป็นมิตรภาพในห้องเรียน (Kustati et al., 2020) เพราะว่าการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผ่านกระบวนการวางแผน การดำเนินการ และการประเมินผล โดยเป็นกระบวนการที่เกิดจากความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอน ผู้เรียน และสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ใหม่ที่น่าไปปรับใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ (พรภิรมย์ ยอดบุญ, 2565) ครูควรทำความเข้าใจแนวคิดของการบริหารห้องเรียนที่มีความหลากหลาย

โดยให้ความสำคัญกับกลยุทธ์การบริหารห้องเรียนในกิจกรรมการเรียนรู้ และทักษะร่วมสมัยของครูเป็นสิ่งสำคัญในการกระตุ้นและส่งเสริมความหลากหลายในห้องเรียน (Stunell, 2021)

การจัดการห้องเรียนพหุวัฒนธรรม (Multicultural Classroom Management) เป็นกลยุทธ์และวิธีการที่ครูใช้เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เคารพความแตกต่าง นักเรียนมาจากหลากหลายวัฒนธรรม ภาษา และภูมิหลังชาติพันธุ์ จุดมุ่งหมายของการจัดการห้องเรียนแบบพหุวัฒนธรรม คือ การทำให้ทุกคนรู้สึกมีคุณค่า ไม่ว่าจะมาจากพื้นฐานทางวัฒนธรรมใด ๆ การพัฒนาทางสังคมและอารมณ์ รวมถึงพฤติกรรมที่ดีในห้องเรียน ความหลากหลายทางวัฒนธรรมในโรงเรียนได้เพิ่มขึ้นและขยายตัวมากขึ้นเรื่อย ๆ (Serdyukov, 2017) การจัดการห้องเรียนที่มีความหลากหลายทางประชากรเป็นหนึ่งในปัญหาที่ครูต้องเผชิญในปัจจุบัน เพราะว่าความหลากหลายและการส่งเสริมความแตกต่างระหว่างบุคคลกลายเป็นเรื่องสำคัญในกระบวนการจัดการเรียนรู้ เมื่อห้องเรียนมีความหลากหลายมากขึ้น ครูจึงต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การจัดการห้องเรียนที่ตอบสนองต่อความหลากหลายของห้องเรียนและดำเนินการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามที่ Uddin และ Johnson (2018) กล่าวไว้ว่า ห้องเรียนที่มีความหลากหลายควรมีกลยุทธ์ในการจัดการชั้นเรียนที่เหมาะสม การเพิ่มขึ้นของความหลากหลายทางประชากรในโรงเรียนทำให้ครูต้องใช้กลยุทธ์การจัดการห้องเรียนเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน นอกจากนี้การจัดการห้องเรียนพหุวัฒนธรรม ทำให้สะท้อนถึงสภาพแวดล้อมห้องเรียนที่หลากหลายวัฒนธรรมมักประกอบด้วยสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และจิตวิทยาสังคม (Caldera et al., 2020) ห้องเรียนทางกายภาพ ถูกออกแบบให้มีลำดับความสำคัญของความหลากหลายทางเพศ หรืออายุ ในเวลาเดียวกันด้านจิตวิทยาจะต้องให้นักเรียนเกิดความรู้ยอมรับความหลากหลายที่มีอยู่ รู้สึกสนุกสนาน และได้รับการต้อนรับอย่างดีในห้องเรียนที่มีบรรยากาศประชาธิปไตย (Buzzai et al., 2022)

2. องค์ประกอบของการจัดการห้องเรียนพหุวัฒนธรรม

ห้องเรียนพหุวัฒนธรรมเป็นห้องเรียนที่มีผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา ชีวิตความเป็นอยู่ ภาษา และวัฒนธรรม ซึ่งมีความแตกต่างกัน ความแตกต่างเหล่านี้ส่งผลต่อด้านจิตใจ อารมณ์ และการแสดงออกของเด็ก การจัดการห้องเรียนพหุวัฒนธรรมต้องคำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญ (Bailey-Ramos, 2016) ดังนี้ (1) ความเสมอภาคในห้องเรียน มุ่งเน้นการให้สิทธิและโอกาสที่เท่าเทียมแก่ผู้เรียนทุกคน โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกาย สุขภาพ หรือสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม (2) ความยุติธรรมในห้องเรียน ควรมีการใช้เหตุผล และเป็นสังคมแห่งประชาธิปไตย ทุกสิ่งในห้องทั้งกฎกติกาของห้องเรียน ควรมาจากการที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การสอนที่ยึดหลักความยุติธรรม โดยครูส่งเสริมให้นักเรียนจากกลุ่มต่าง ๆ มีส่วนร่วมในชั้นเรียนอย่างทั่วถึง การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มที่ตอบสนองต่อพัฒนาการผู้เรียน และมีความสอดคล้องกับบริบทของห้องเรียนพหุวัฒนธรรม (3) การสร้างทัศนคติเชิงบวก ทัศนคติเชิงบวกในการอยู่ร่วมกันของผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมสำคัญที่สุด คือ ควรส่งเสริมทัศนคติที่ดีจากผู้เรียนและบุคลากรทางการศึกษา โดยทุกคนต้องเชื่อมั่นในความสามารถของทุกชนชาติในการประสบความสำเร็จในชีวิต ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในตนเองและยอมรับความแตกต่างของผู้อื่น การใช้สื่อ

เทคโนโลยีเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมที่แตกต่างและเนื้อหาที่หลากหลายช่วยเสริมสร้างความเข้าใจร่วมกัน สื่อการเรียนรู้ ควรสะท้อนประสบการณ์และปัญหาของทุกกลุ่มชนชาติ รวมถึงมีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้แสดงศักยภาพและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสร้างความสุขและการยอมรับในการอยู่ร่วมกัน จะเห็นว่าการจัดการห้องเรียนพหุวัฒนธรรม ประกอบด้วยความเสมอภาค ความยุติธรรม และการสร้างทัศนคติเชิงบวก ในห้องเรียน

3. ความสำคัญของการจัดการห้องเรียนพหุวัฒนธรรม

การจัดการห้องเรียนพหุวัฒนธรรม ถือว่าเป็นบทบาทสำคัญของครูในปัจจุบัน เนื่องจากโลก มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและสังคมเพิ่มมากขึ้น นักเรียนในห้องเรียนของยุคใหม่ไม่ได้มาจากพื้นฐานทางวัฒนธรรมเดียวกัน ความเข้าใจในความแตกต่าง และการเคารพในความหลากหลายทางเชื้อชาติ เป็นสิ่งที่จำเป็นในการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนในการดำเนินชีวิตในสังคมที่เต็มไปด้วยความหลากหลาย ทั้งระดับท้องถิ่นและระดับโลก สุธาสินี บุญญาพิทักษ์ และคณะ (2558) กล่าวว่า การจัดการห้องเรียนแบบพหุวัฒนธรรมมีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม และส่งเสริมทักษะในการปฏิบัติต่อผู้อื่นที่มีวัฒนธรรมต่างจากตน การเรียนรู้พหุวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ถูกต้องต่อความแตกต่างทางวัฒนธรรม และมีปฏิสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมที่เคารพ และยอมรับซึ่งกันและกัน ผู้เรียนควรได้รับการยอมรับในอัตลักษณ์ของตนเองและสามารถมีส่วนร่วม ในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคมได้ โดยไม่มีการแบ่งแยก จากการศึกษาของ Mustafida (2021) พบว่า การจัดการห้องเรียนแบบหลายวัฒนธรรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความเป็นมนุษย์และเสมอภาค การจัดการห้องเรียนที่หลากหลายอาจเผชิญกับความท้าทาย แต่หากครูสามารถมีการจัดการห้องเรียนที่เคารพความแตกต่างเหล่านี้ได้ ก็จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ในบรรยากาศที่ดีและยุติธรรม การจัดการห้องเรียนแบบหลายวัฒนธรรมมุ่งเน้น การใช้กลยุทธ์ที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนมีโอกาสเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ โดยการเข้าใจวัฒนธรรมของบุคคลและกลุ่มในห้องเรียนช่วยให้ครูกระตุ้นและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ครูควรสร้างความสัมพันธ์ที่สมดุลและสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลเชิงบวกต่อพฤติกรรมและการกระทำของนักเรียนในห้องเรียน (Mastur, 2023) การสื่อสารที่ดีจะสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ช่วยให้นักเรียนสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างเป็นระบบเชิงบวก (Nurbatra, 2018) Bailey-Ramos (2016) กล่าวว่า การจัดการห้องเรียนที่หลากหลายวัฒนธรรม ครูจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนเทคนิคการจัดการห้องเรียนเพื่อรองรับความหลากหลายทางภาษาและวัฒนธรรม เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับโลกแห่งความเป็นจริง การศึกษาการจัดการห้องเรียนของครูในโรงเรียนแห่งเมือง Woodburn, Oregon ประเทศสหรัฐอเมริกา ร้อยละ 70 ของนักเรียนมาจากครอบครัวที่มีสถานะทางเศรษฐกิจต่ำ ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้นและรู้สึกว่าคุณภาพของการยอมรับและมีความสำคัญ เช่นเดียวกับปารมี สิงห์เดโชชัย (2017) พูดถึงความสำคัญของห้องเรียนพหุวัฒนธรรมไว้ว่า ห้องเรียนพหุวัฒนธรรมเป็นห้องเรียนที่มีผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา ชีวิตความเป็นอยู่ ภาษา และวัฒนธรรมที่มีความแตกต่างกัน ความแตกต่างเหล่านี้ส่งผลต่อความกังวลด้านจิตใจ อารมณ์และการแสดงออกของเด็ก การจัดการห้องเรียนพหุวัฒนธรรมต้องคำนึงถึงหลักการ

ลดความกังวลของเด็ก และส่งเสริมให้เด็กสามารถแก้ไขปัญหาด้วยกันอย่างสร้างสรรค์เพื่อให้ได้ก้อยู่ร่วมกันอย่างสันติภาพ (Celik, 2019)

ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาถือว่าเป็นความท้าทายสำคัญสำหรับประเทศไทย ทั้งในมุมมองโอกาส การเข้าถึงการศึกษาและคุณภาพการศึกษา หรือผลการเรียนรู้ของผู้เรียน วิจารย์ พานิช (2562) กล่าวว่า “ครูเป็นผู้ที่สำคัญสูงสุดในการสร้างสรรค์สังคม และสร้างความเสมอภาคให้แก่สังคม ผ่านห้องเรียนเสมอภาค (Equity Classroom) โดยที่ครูจะให้ความสนใจต่อเด็กที่เรียนอ่อนมากกว่าเด็กที่เรียนเก่ง เพราะเราต้องการให้คนเกิดความสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้อย่างน้อยในขั้นพื้นฐาน และสภาพแวดล้อมแบบนั้นเชื่อว่า จะเกิดสิ่งที่ติดตัวเด็กไปในเรื่องเอื้อเพื่อแก่ผู้ที่ยากกว่า เพราะสังคมควรเอื้อเพื่อต่อผู้ที่ยากกว่า สังคมจึงจะดี ครูต้องเปลี่ยนแปลงและทำหน้าที่ครูผ่านชั้นเรียน และลูกศิษย์ในการเปลี่ยนแปลงตัวตน” ความเสมอภาคทางการศึกษาเป็นหนึ่งในเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาในปัจจุบัน การจัดการห้องเรียนที่มีความเสมอภาค (Equitable classroom) เป็นอีกหนึ่งวิธีในการลดความเหลื่อมล้ำทางการเรียนรู้ และลดความแตกต่างระหว่างบุคคล Celik (2019) กล่าวเพิ่มเติมว่า การจัดการห้องเรียนควรยืดหยุ่นและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนเข้าถึงการเรียนรู้ที่เหมาะสม โดยครูต้องมีความเข้าใจในความแตกต่างด้านความสามารถและเขavnปัญญาของผู้เรียน พร้อมทั้งปรับการเรียน และการประเมินที่เสมอภาค ครูควรมีทัศนคติที่ดีต่อผู้เรียนทุกคน และส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนมีโอกาสเรียนรู้ไปพร้อมกัน โรงเรียนควรมีระบบการช่วยเหลือที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนทุกคน เพื่อให้ทุกคนสามารถประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ได้อย่างเท่าเทียมกัน และไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง การจัดการห้องเรียนพหุวัฒนธรรมไม่เพียงแต่เป็นการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้เท่านั้น แต่ยังเป็นการสร้างสังคมการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายและความเสมอภาค การพัฒนาความสามารถในการจัดการห้องเรียนพหุวัฒนธรรม เป็นสิ่งสำคัญที่ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสนใจและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การจัดการห้องเรียนพหุวัฒนธรรมจึงมีความสำคัญต่อการส่งเสริมผู้เรียนที่มีความหลากหลาย ดังนี้ (1) การส่งเสริมการเคารพและความเข้าใจในความแตกต่าง ห้องเรียนพหุวัฒนธรรมช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ที่จะเคารพและยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เหมาะสมและส่งเสริมให้ทุกคนรู้สึกมีคุณค่าในตัวเองและในกลุ่ม (2) การลดการเลือกปฏิบัติ การใช้หลักการของความเสมอภาคและความยุติธรรมในการสอนช่วยให้ทุกคนได้รับโอกาสในการเรียนรู้เท่าเทียมกัน และช่วยป้องกันปัญหาการกลั่นแกล้งหรือการเลือกปฏิบัติในห้องเรียนที่อาจเกิดขึ้นจากความแตกต่างทางเชื้อชาติ เพศ หรือสถานะทางสังคม (3) การพัฒนาองค์ความรู้และทักษะของนักเรียน ช่วยพัฒนาทักษะชีวิตที่สำคัญ ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การพัฒนาทักษะในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม และการมีมุมมองที่กว้างไกลเกี่ยวกับโลกและสังคมที่หลากหลาย (4) การสร้างสังคมแบบประชาธิปไตย นักเรียนได้เรียนรู้ถึงการยอมรับและการให้ความเคารพในสิทธิของผู้อื่น นักเรียนสามารถเรียนรู้ในการทำงานร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายทั้งในด้านเชื้อชาติ และวัฒนธรรม (5) ความท้าทายในการจัดการห้องเรียนพหุวัฒนธรรม เช่น การปรับวิธีการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความแตกต่างหลากหลาย การจัดการความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นจากความแตกต่างทางวัฒนธรรม หรือการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เป็นมิตรและปลอดภัยสำหรับทุกคน การให้การอบรมและพัฒนาความสามารถ

ในการจัดการห้องเรียนพหุวัฒนธรรมสำหรับครู จึงเป็นสิ่งสำคัญในการช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในห้องเรียน

4. บทบาทของครูในการจัดการห้องเรียนพหุวัฒนธรรม

บทบาทของครูในการจัดการห้องเรียนพหุวัฒนธรรม มีดังนี้ (1) การสร้างความเข้าใจและตระหนักรู้ การพัฒนาทัศนคติเชิงบวกต่อความหลากหลาย การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมที่แตกต่าง ครูยอมรับแนวคิดในเรื่องความหลากหลายและความแตกต่างทางวัฒนธรรม รวมทั้งการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลาย (2) การออกแบบการเรียนรู้ มีการจัดทำหลักสูตรที่ยืดหยุ่นและครอบคลุม การใช้สื่อการเรียนรู้ที่สะท้อนความหลากหลาย การเลือกกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน จัดกิจกรรมเพื่อสร้างให้นักเรียนเกิดปฏิสัมพันธ์ทั้งเป็นกลุ่มและรายบุคคลในห้องเรียน (3) การสื่อสารและการใช้ภาษา การใช้ภาษาที่เคารพและคำนึงถึงความแตกต่าง การสนับสนุนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม และการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาที่หลากหลาย ครูต้องมีความรู้ ทักษะการสื่อสาร เพื่อให้นักเรียนเกิดการยอมรับและเข้าใจความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม (4) การสร้างบรรยากาศในห้องเรียน มีการส่งเสริมการเคารพซึ่งกันและกัน การจัดการความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ สร้างบรรยากาศให้เกิดความยืดหยุ่นในห้องเรียน ครูต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มศักยภาพ ตลอดจนสอนให้นักเรียนรู้จักความแตกต่างและความหลากหลายโดยครูจะต้องชี้แจงให้นักเรียนเห็นความสำคัญของแตกต่างและความหลากหลาย (5) การประเมินผลการเรียนรู้ การใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลาย การให้ข้อมูลป้อนกลับอย่างสร้างสรรค์ (6) การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง การศึกษาและเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมต่าง ๆ การฝึกอบรม และพัฒนาทักษะการจัดการห้องเรียนพหุวัฒนธรรม การสะท้อนคิดและปรับปรุงวิธีการสอน (7) การมีส่วนร่วมกับชุมชน การสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างวัฒนธรรม

จะเห็นว่า การจัดการห้องเรียนพหุวัฒนธรรม เป็นกระบวนการจัดการห้องเรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมในด้านเชื้อชาติ ภาษา ศาสนา หรือประเพณี มุ่งเน้นการสร้างสภาพแวดล้อมที่เปิดกว้าง ยอมรับความแตกต่าง และส่งเสริมการเรียนรู้ที่สามารถเคารพและเข้าใจในความหลากหลายของนักเรียนแต่ละคน การจัดการห้องเรียนพหุวัฒนธรรม มีองค์ประกอบสำคัญ คือ ความเสมอภาค ความยุติธรรม และการสร้างทัศนคติเชิงบวกในห้องเรียน การจัดการห้องเรียนพหุวัฒนธรรมจึงเป็นการเสริมสร้างความเข้าใจในความหลากหลาย พัฒนาทักษะชีวิต การทำงานร่วมกับผู้อื่นในสังคมที่หลากหลาย การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม และการมีมุมมองที่กว้างไกลเกี่ยวกับโลกในยุคโลกาภิวัตน์ รวมถึงพัฒนาแนวคิดและทัศนคติที่เป็นประชาธิปไตยอันนำไปสู่ความสัมพันธ์ที่ดีในห้องเรียน ครูจึงนับว่ามีบทบาทหลายในการจัดการห้องเรียน ทั้งด้านการจัดการเรียนรู้ การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีในห้องเรียน การส่งเสริมบรรยากาศที่มีความยืดหยุ่น การสื่อสารและการใช้ภาษา การวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย นอกจากนี้ครูยังมีบทบาทในการส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าของความหลากหลายและความแตกต่างทางวัฒนธรรมที่มีอยู่ในห้องเรียน

กรณีตัวอย่างของการจัดการห้องเรียนพหุวัฒนธรรม

การจัดการห้องเรียนพหุวัฒนธรรม ทุกประเทศให้ความสำคัญเป็นอย่างมากไม่ว่าจะเป็นต่างประเทศ เช่น ประเทศกลุ่มนอร์ดิก ได้แก่ นอร์เวย์ สวีเดน ไอซ์แลนด์ ฟินแลนด์ และเดนมาร์ก มีการกำหนดนโยบาย สิทธิการเข้าถึงการศึกษา และการศึกษาภาคบังคับอายุไม่เกิน 16 ปี หรือการศึกษาสำหรับทุกคน (Education for all) จากการศึกษา พบว่า การจัดการเรียนรู้ของครูมีอิทธิพลต่อการจัดการกับสภาพแวดล้อม และการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายทางวัฒนธรรม หากครูเข้าใจและมีทัศนคติเชิงบวกต่อนักเรียนที่มีภูมิหลังทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ครูสามารถสร้างบรรยากาศในห้องเรียนที่ดี และตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของนักเรียนได้ ครูจึงมีบทบาทสำคัญในการจัดการพฤติกรรมของนักเรียน การสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างครูกับนักเรียน การจัดการเรียนรู้ว่าการมีส่วนร่วมของนักเรียน รวมถึงการปลูกฝังความรู้ และทัศนคติด้านเกี่ยวกับความหลากหลายในห้องเรียน (Björnsson, 2020) และจากการศึกษาของ Safitri and Efianingrum (2019) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียนที่มีความหลากหลายวัฒนธรรมในโรงเรียนของประเทศอินโดนีเซีย พบว่า การจัดการห้องเรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาพหุวัฒนธรรม ตัวอย่างโรงเรียนในประเทศอินโดนีเซีย เช่น โรงเรียน Tumbuh และโรงเรียน SMA Taruna Nusantara ได้บูรณาการการยอมรับความหลากหลายเข้าไปในกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตามได้ นอกจากนี้ กรณีตัวอย่างของครูในโรงเรียนประถมศึกษาในมลรัฐเทกซัส ประเทศสหรัฐอเมริกา (ณัฐอร วราพงษ์พิพัฒน์ และยศวีร์ สายฟ้า, 2559) พบว่า ครูในสหรัฐอเมริกา มีแนวทางการจัดการห้องเรียนที่มีประสิทธิภาพ โดยเน้นการสื่อสารเชิงบวกและความเป็นพหุวัฒนธรรม ครอบคลุมประเด็นสำคัญ 3 ประการ คือ (1) การสื่อสารและความเข้าใจ โดยครูสื่อสารกับนักเรียนทุกเชื้อชาติ อย่างเท่าเทียมและเป็นระบบ (2) การพัฒนาห้องเรียน มีการวางแผนและปรับปรุงห้องเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยครูร่วมประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและกำหนดแนวทางพัฒนาร่วมกัน และ (3) การแก้ไขปัญหา ครูให้ความสำคัญกับการประชุมเพื่อแก้ไขปัญหาของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ทำให้การจัดการปัญหา มีประสิทธิภาพและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ประเทศไทยมีกรณีตัวอย่างของการจัดการห้องเรียนแบบพหุวัฒนธรรม เช่น การศึกษาของทรงชัย ทองปาน และสิริจิตต์ เดชอมรชัย (2566) พบว่า กฎหมายและนโยบายต่างๆของประเทศ แสดงให้เห็นว่า รัฐบาลไทยให้ความสำคัญและยอมรับความเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม และเปิดโอกาสให้บุตรหลานของแรงงานข้ามชาติได้เข้าเรียน ครูส่งคมศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษาที่อยู่ในพื้นที่ที่มีแรงงานข้ามชาติหนาแน่น (สมุทรสาคร ปทุมธานี และนครปฐม) มีการจัดการเรียนรู้โดยยึดหลัก 3 ประการ ได้แก่ การสอนโดยยึดหลักการส่งเสริมความยุติธรรม สิทธิเสมอภาค การใช้หลักสิทธิเสรีภาพ หลักการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ด้วยความเข้าใจ อดทนอดกลั้น มีมิตรภาพระหว่างชาติ กลุ่มเชื้อชาติ หลักการลดอคติ และการเคารพพหุวัฒนธรรมอื่น การจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนพหุวัฒนธรรมของครู ใช้หลักการ ดังนี้ สภาพแวดล้อมเชิงนโยบาย สภาพแวดล้อมภายนอก และสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน เสาวลักษณ์ เรืองศรี และประสิทธิ์ สิปรีชา (2563) ศึกษาในมิติของการจัดการศึกษากระแสหลักที่รัฐบาลไทยใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศที่ส่งผลต่อนักเรียนในบริบทห้องเรียนพหุวัฒนธรรม ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษา

ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีการบูรณาการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บนฐานของสิทธิทางวัฒนธรรมในห้องเรียน มีทัศนคติเชิงบวกต่อพฤติกรรมของนักเรียน จากข้อค้นพบของงานวิจัยจึงเป็นแนวทางการเตรียมครูพันธุ์ใหม่สู่ห้องเรียนพหุวัฒนธรรม ตลอดจนการสร้างความรู้ความเข้าใจในแนวคิดและวิธีปฏิบัติของการศึกษาพหุวัฒนธรรมในห้องเรียนต่อไปในอนาคต ขณะเดียวกันยังพบว่า นวัตกรรมตัวอย่างจากห้องเรียนเสมอภาคของโรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา จังหวัดบุรีรัมย์ ใช้ชื่อว่า นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ห้องเรียนเสมอภาค โรงเรียนไร้เสียงออก ต้นแบบกำกับตัวเอง นวัตกรรมพัฒนาปัญญาผ่าน “จิตศึกษา” เป็นการสร้างวิถีที่เป็นวัฒนธรรมใหม่ที่เด็กนักเรียนสามารถกำกับเวลาตัวเองในการทำกิจกรรมในโรงเรียนเพื่อนำไปสู่การรู้จักกำกับตัวเอง และการวางแผนการดำเนินการด้วย 3 กระบวนทัศน์ ได้แก่ การสร้าง “สนามพลังบวก” ให้นักเรียนรู้สึกปลอดภัย ได้รับการเคารพ รวมถึงการพัฒนาสถานที่ให้มีความสะอาดร่มรื่น ปลอดภัย และการมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูและลูกศิษย์ กระบวนทัศน์ที่สอง คือ การใช้จิตวิทยาเชิงบวกกับเด็ก โดยใช้หลักสิ่งที่ไม่ควรทำและสิ่งที่ต้องทำเพิ่ม สิ่งนี้ทำให้เขารู้สึกได้รับเกียรติ มีคุณค่าพอที่จะเรียนรู้กับเพื่อนได้ และกระบวนทัศน์ที่สาม คือ กิจกรรมจิตศึกษา ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนแรก ครูเตรียมสภาวะจิตเด็กโดยการบริหารสมอง (Brain Gym) จากนั้นครูให้ประสบการณ์บางเรื่องเพื่อให้เกิดการสะท้อนคิด (Reflection) ให้เกิดความคิดวิเคราะห์ตัดสินใจเพื่อเลือกทำอะไรบางอย่าง และสุดท้าย คือ การเอ็มพาวเวอร์ (Empower) และอีกหนึ่งนวัตกรรมจากโรงเรียนบ้านห้วยปูลิง อำเภอมวกก่อ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นตัวอย่างของการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนเสมอภาค โดยได้นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบแก้ปัญหาเป็นฐาน (Problem based learning) จากการดำเนินงาน พบว่า ผลลัพธ์การเรียนรู้ของเด็กก็เปลี่ยน เด็กกล้าแสดงออกมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด จากเดิมเด็กขาดพื้นฐานปะกาะกะญอส่วนใหญ่ที่ไม่กล้าแสดงออก ก็กล้าคิด กล้าแสดงออก กล้านำเสนอหน้าชั้นเรียน มีความมั่นใจในตัวเอง มีความรับผิดชอบ และมีความมุ่งมั่นเต็มใจทำงานที่ได้รับ (สราวุธ ชัยยong, 2565) นอกจากนี้

จากการศึกษาของจิตติมา พิศาภาค และคณะ (2567) พบว่า การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน Freyberg High School ครูมีการจัดการเรียนรู้ที่เอื้อต่อความหลากหลายของนักเรียน ยอมรับวัฒนธรรมของนักเรียนที่มีความหลากหลาย และสอดแทรกในกิจกรรมต่างๆในห้องเรียน ครูใช้แนวทางและกลยุทธ์ ดังนี้ การเชื่อมโยงความรู้เดิมของนักเรียนมาใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ครูใช้ทักษะการถามคำถามที่จะต่อยอดทางความคิดในระดับสูง นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลาแม้กระทั่งในช่วงพักกลางวันหรือหลังเลิกเรียน ครูจะให้อิสระกับนักเรียนในการพูดแสดงออกความคิดเห็น อีกทั้งยังยอมรับคำแนะนำของนักเรียนทุกคน และยินดีที่จะนำไปปรับปรุงและแก้ไขในสิ่งที่นักเรียนไม่เห็นด้วย

กล่าวโดยสรุป การจัดการห้องเรียนพหุวัฒนธรรม ทำให้ลดความเหลื่อมล้ำความหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรม เป็นการสร้างบรรยากาศที่เปิดกว้างให้กับนักเรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ร่วมกันได้อย่างเท่าเทียม จากกรณีตัวอย่างการจัดการห้องเรียนพหุวัฒนธรรม พบว่า ทุกประเทศได้ให้ความสำคัญกับความเสมอภาคทางการเรียนรู้ โดยกำหนดเป็นกฎหมายและนโยบาย มีการส่งเสริมให้ครูมีความเข้าใจเกี่ยวกับพหุวัฒนธรรม ครูมีการปรับกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักเรียน สอดแทรกเนื้อหาที่สะท้อนความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีการปรับสภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้เหมาะสม ส่งเสริมการทำงาน

ร่วมกันและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความละเอียดอ่อนทางวัฒนธรรม และการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในห้องเรียนมากที่สุด การจัดการห้องเรียนพหุวัฒนธรรมไม่ใช่แค่การจัดการเรียนรู้ที่เน้นการยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรมเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเรียนรู้ที่ยุติธรรมและสร้างสภาพแวดล้อมที่ช่วยให้ทุกคนรู้สึกเป็นที่ยอมรับและมีคุณค่าในห้องเรียน นักเรียนทุกคนจะได้มีโอกาสเรียนรู้และเติบโตในสภาพแวดล้อมที่หลากหลาย โดยมีครูเป็นผู้ช่วยแนะนำ และดูแลอย่างใกล้ชิด

แนวทางและกลยุทธ์สู่การเรียนรู้ที่เสมอภาคและยั่งยืน

การจัดการห้องเรียนพหุวัฒนธรรมเป็นกระบวนการที่เน้นการสร้างสภาพแวดล้อมที่ยอมรับและเคารพความหลากหลายทางวัฒนธรรมในห้องเรียน โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากความแตกต่าง และมีทักษะในการทำงานร่วมกับคนจากภูมิหลังที่แตกต่างกันอย่างมีความสุข ต่อไปนี้เป็นแนวทางและกลยุทธ์สำคัญในการจัดการห้องเรียนพหุวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่เสมอภาคและยั่งยืน ดังนี้ (Celik, 2019; Björnsson, 2020; ธิดา ทับพันธุ์, 2563; สราวุธ ชัยยong, 2565; สุรเชษฐ์ ตรรกโชติ, 2564)

กลยุทธ์ที่ 1 การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน โดยปกติทั่วไป สภาพแวดล้อมของห้องเรียนมักประกอบด้วยสภาพแวดล้อมทางกายภาพ การจัดห้องเรียนที่สะท้อนความเคารพในความหลากหลาย เช่น การจัดโต๊ะและที่นั่งควรคำนึงถึงเพศ อายุ ระดับสติปัญญา เชื้อชาติ ชนชาติ และศาสนา (Caldera et al., 2020) พยายามหลีกเลี่ยงการออกแบบที่เน้นความต้องการของนักเรียนเฉพาะกลุ่ม ส่วนการจัดสภาพแวดล้อมด้านจิตใจและสังคม การสร้างบรรยากาศที่เต็มไปด้วยความเคารพและให้เกียรติกัน รวมถึงบรรยากาศการเรียนรู้แบบประชาธิปไตย (Buzzai et al., 2022) เนื่องจากนักเรียนในห้องเรียนมีความหลากหลาย ครูควรใช้แนวทางและกลยุทธ์ในการพัฒนา ดังนี้ (1) การสร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวกในชั้นเรียน และส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกันได้ (2) การสร้างบรรยากาศในห้องเรียนที่ดี โดยปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดโต๊ะเรียน หลากหลายเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง (3) การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ให้มีบรรยากาศที่เต็มไปด้วยความเปิดกว้าง และความอดทนแสดงถึงความเป็นมิตรภาพ (4) การทำความเข้าใจทฤษฎีการจัดการชั้นเรียนที่เหมาะสมต่อความหลากหลายทางวัฒนธรรม ควรอยู่บนพื้นฐานคุณค่าด้านมนุษยนิยม สังคมนิยม และประชาธิปไตย (5) การปรับมุมมอง และสร้างทัศนคติเชิงบวกต่อการมีภูมิหลังทางวัฒนธรรมที่แตกต่างของนักเรียน ครูควรทราบข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความหลากหลายของนักเรียนเพื่อนำไปสู่การออกแบบการจัดการเรียนรู้ (Caldera et al., 2020)

กลยุทธ์ที่ 2 ความหลากหลายทางเพศในห้องเรียน ในห้องเรียนที่มีความหลากหลายทางเพศ

ครูควรเข้าใจความแตกต่างของเด็กชายและเด็กหญิง หรือแม้เพศทางเลือก (LGBTQ) การจัดการเรียนรู้ควรเป็นไปตามวิถีประชาธิปไตย และยุติธรรม เพื่อให้ทุกเพศได้รับโอกาสทางการเรียนรู้อย่างเท่าเทียม และป้องกันการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม ครูใช้แนวทางและกลยุทธ์ ดังนี้ (1) การจัดการห้องเรียนทางกายภาพ เช่น การออกแบบห้องเรียนให้เหมาะสมและเป็นมิตรกับทุกเพศโดยไม่เอนเอียงต่อเพศใด และการจัดการด้านจิตวิทยาโดยครูให้ความเคารพและสนับสนุนผลงานของนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน (2) การส่งเสริมค่านิยมเรื่องสิทธิที่เท่าเทียม ต่อต้านการเลือกปฏิบัติ และปลูกฝังความละเอียดอ่อนต่อประเด็นทางเพศ

ซึ่งช่วยให้เด็กทุกคนเรียนรู้การเคารพ และตระหนักในคุณค่าของตนเองและผู้อื่นในสังคมอย่างเท่าเทียม (3) การสร้างเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงออกและมีปฏิสัมพันธ์กัน โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนได้ใช้ทักษะและความสามารถที่หลากหลายของตนเอง นอกจากนี้ Human Rights Campaign (2020) เสนอกลยุทธ์การจัดการห้องเรียนสำหรับเพศทางเลือกหรือเพศวิถีไว้ดังนี้ การส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศ ลดการเลือกปฏิบัติและการกลั่นแกล้ง โดยการสร้างกฎเกณฑ์ในห้องเรียน ที่ห้ามการล่วงละเมิดหรือการดูหมิ่นเหยียดหยามเพศหรือความหลากหลายทางเพศ การสนับสนุนการเปิดเผยตัวตน โดยการสร้างสภาพแวดล้อมที่นักเรียนรู้สึกสบายใจในการแสดงออกถึงเพศหรือเพศวิถีของตนเอง โดยไม่มีการตัดสิน และครูควรเป็นตัวอย่างในการแสดงออกถึงการยอมรับความหลากหลายและสร้างบรรยากาศที่ทุกคนรู้สึกมีค่าและเท่าเทียม

กลยุทธ์ที่ 3 ความหลากหลายสถานะทางสังคมในห้องเรียน สถานะทางสังคมในบริบทของห้องเรียน โดยทั่วไปขึ้นอยู่กับ 3 ปัจจัยหลัก ได้แก่ อาชีพ อุดมการณ์ และสายเลือด ครูมีบทบาทสำคัญในการจัดการความหลากหลายเหล่านี้ ผ่านแนวทางและกลยุทธ์ ดังนี้ (1) การสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับความเท่าเทียม โดยปลูกฝังค่านิยมของความเท่าเทียมตามหลักกฎหมาย และไม่แบ่งแยกตามพื้นฐานสถานะของนักเรียน (2) การจัดการพื้นที่และกิจกรรมในห้องเรียน โดยการจัดที่นั่งและการแบ่งกลุ่มคละกันให้ทำงานหรืออภิปรายร่วมกัน (3) การส่งเสริมความอดทนต่อความหลากหลาย ปลูกฝังการปรับตัวและการอยู่ร่วมกับเพื่อน ในสิ่งแวดล้อมที่หลากหลายได้อย่างมีความอดทน ทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจ และเรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติและเท่าเทียม (Debbag & Fidan, 2020)

กลยุทธ์ที่ 4 ความหลากหลายทางชาติพันธุ์ และศาสนาในห้องเรียน ความหลากหลายทางชาติพันธุ์ และศาสนาในห้องเรียน หากไม่ได้รับการจัดการอย่างเหมาะสม อาจนำไปสู่ปัญหาการเลือกปฏิบัติ ซึ่งส่งผลเสียต่อความสัมพันธ์ทั้งระดับบุคคลและกลุ่ม ส่งผลต่อการพัฒนาทางวัฒนธรรมและการสร้างอัตลักษณ์ร่วมในสังคม (Vallone et al., 2022) เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาดังกล่าว การสร้างปฏิสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมในห้องเรียนเป็นสิ่งสำคัญ ปฏิสัมพันธ์ที่ดีจะช่วยสร้างความเข้าใจ ความรัก ความไว้วางใจ และความเคารพซึ่งกันและกัน การจัดการห้องเรียนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ และศาสนา ครูอาจใช้กลยุทธ์ (Franklin & Harrington, 2019) ดังนี้ (1) การพัฒนาวัฒนธรรมแห่งความเท่าเทียม โดยใช้กิจกรรมที่ส่งเสริมความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในห้องเรียน และสร้างบรรยากาศที่นักเรียนทุกคนสามารถเคารพและสนับสนุนซึ่งกันและกันได้ (2) การสร้างกลุ่มศึกษาข้ามชาติพันธุ์ โดยแบ่งกลุ่มนักเรียนให้มีความสมดุลกัน (3) การส่งเสริมการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม ช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะการรับรู้และเคารพบรรทัดฐานหรือวัฒนธรรมของผู้อื่น การจัดการความหลากหลายทางชาติพันธุ์และศาสนาในห้องเรียนผ่านการสร้างกลุ่มศึกษาข้ามชาติพันธุ์และการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม ช่วยให้นักเรียนลดอคติ และสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ให้ความเคารพและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์และศาสนา (4) การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน ครูควรมีทัศนคติที่ดีต่อความแตกต่างของผู้เรียน โดยยอมรับและให้คุณค่ากับความคิดและการกระทำของนักเรียน นักเรียนทุกคนควรรู้สึกได้รับการชื่นชมและปลอดภัยมากกว่าถูกมองว่าแตกต่าง (Calkins et al., 2021)

กลยุทธ์ที่ 5 ความหลากหลายสติปัญญาในห้องเรียน การที่นักเรียนมีความหลากหลายนี้ เกิดจากประสบการณ์ พัฒนาการและสิ่งแวดล้อมของนักเรียน (Vallone et al., 2022) เด็กแต่ละคนมีความสามารถที่แตกต่างกันในด้านต่าง ๆ รวมถึงด้านการรับรู้ อารมณ์ และการเคลื่อนไหว นอกจากนี้ ยังพบว่า ในห้องเรียนมีทั้งนักเรียนที่เรียนรู้ได้เร็ว ปานกลาง และเรียนรู้ได้ช้า การจัดการห้องเรียนต้องคำนึงถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยให้ความสำคัญกับ “การเคารพและการยอมรับ” ต่อความแตกต่างในความสามารถของนักเรียนตามแนวคิดที่ว่า นักเรียนทุกคนมีเอกลักษณ์และความพิเศษในตัวเอง เพื่อพัฒนาศักยภาพอย่างเต็มที่ การจัดการความหลากหลายด้านสติปัญญาในห้องเรียนต้องใช้วิธีการที่ยืดหยุ่นและให้ความสำคัญกับความสามารถเฉพาะตัวของนักเรียน ครูควรออกแบบกิจกรรมที่ครอบคลุมความหลากหลายเหล่านี้ เพื่อให้ทุกคนมีโอกาสพัฒนาศักยภาพอย่างเต็มที่และเรียนรู้อย่างมีความสุขในสภาพแวดล้อมที่เคารพซึ่งกันและกัน โดยคำนึงว่า ไม่มีวิธีการใดวิธีการหนึ่งที่สามารถตอบสนองต่อการเรียนรู้ของนักเรียนทุกคน (One size fits all) ครูควรปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความแตกต่างดังกล่าว ตัวอย่างวิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อความเสมอภาค (OECD, 2018; CAST, 2018; Tomlinson, 2017; Celik, 2019) ได้แก่ (1) การเรียนรู้ที่เน้นความหลากหลาย (Differentiated Learning) เน้นการปรับเนื้อหา กระบวนการ หรือการประเมินผลตามความต้องการเฉพาะของผู้เรียน (2) การเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น (Flexible Learning) ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ในเวลาและสถานที่ที่เหมาะสมกับตนเอง (3) การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทำงานร่วมกัน (4) การใช้เทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ (EdTech for Equity) การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมสามารถช่วยลดช่องว่างด้านการเข้าถึงการศึกษาและช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสในการเรียนรู้ที่เท่าเทียมกัน (5) การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ (Learning Integration) เน้นการผสมผสานความรู้กับกระบวนการเรียนรู้ (6) การเรียนรู้ผ่านโครงงาน (Project-Based Learning) การให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริงในลักษณะของการศึกษา สำรวจ ค้นคว้า ทดลอง ประดิษฐ์คิดค้น โดยครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกหรือผู้ให้คำแนะนำ (10) การเรียนรู้ผ่านกิจกรรม (Activity-Based Learning) เน้นปฏิบัติจริงในสถานการณ์ที่จำลองหรือเกิดขึ้นจริง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และแก้ปัญหการเรียนรู้ผ่านกิจกรรม

จะเห็นว่า แนวทางและกลยุทธ์สำหรับครูในการพัฒนาห้องเรียนสู่การเรียนรู้ที่เสมอภาคและยั่งยืน เน้นการปรับเปลี่ยนแนวคิดการจัดการเรียนรู้ของครู ครูต้องเรียนรู้ที่จะรู้จักนักเรียนที่หลากหลายเป็นรายบุคคล มีการปรับกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ครูควรมีกิจกรรมการจัดการสภาพแวดล้อม ความหลากหลายทางเพศ สถานะทางสังคม ชาติพันธุ์และศาสนา รวมถึงความหลากหลายสติปัญญา

บทสรุป

การจัดการห้องเรียนพหุวัฒนธรรม เป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญในยุคที่โลกมีความหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรม เป็นการส่งเสริมการเคารพและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลทางชาติพันธุ์ ศาสนา ภาษา หรือวิถีชีวิต ทุกคนได้รับโอกาสในการเรียนรู้ที่เท่าเทียมกัน นอกจากนี้การจัดการห้องเรียนพหุวัฒนธรรมยังช่วยพัฒนาทักษะชีวิต แนวคิดและทัศนคติที่เป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกัน

อย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสูงสุดของนักเรียนที่มีความหลากหลาย จึงควรดำเนินการในห้องเรียนพหุวัฒนธรรมดังนี้ ดังนี้ (1) การส่งเสริมความเข้าใจและการยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม ควรสร้างบรรยากาศที่เปิดกว้างและยอมรับความหลากหลาย โดยใช้กิจกรรมที่ส่งเสริมความเข้าใจข้ามวัฒนธรรม เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ที่จะเคารพและเข้าใจความแตกต่างของกันและกัน (2) การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สะท้อนความหลากหลายทางวัฒนธรรม การออกแบบกิจกรรมควรให้ความสำคัญกับการนำเสนอข้อมูลและมุมมองที่หลากหลาย รวมถึงการเลือกใช้ตัวอย่างจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับมุมมองที่ครบถ้วนและหลากหลาย (3) การปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความหลากหลาย คำนึงถึงภูมิหลังทางวัฒนธรรมของนักเรียน เน้นการส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมกลุ่มที่เปิดโอกาสให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และเรียนรู้จากมุมมองที่แตกต่างกัน (4) การพัฒนาทักษะการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม การเรียนรู้ทักษะการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจและจัดการกับความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นจากความแตกต่างทางมุมมองหรือความเข้าใจผิด (5) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ควรเชื่อมโยงการเรียนรู้ในห้องเรียนกับชุมชนและผู้ปกครอง และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีบทบาทในการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ (6) การพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง สามารถทำได้โดยการฝึกอบรมและเข้าร่วมการพัฒนาวิชาชีพที่เน้นการศึกษาแบบหลากหลายวัฒนธรรมและความเท่าเทียมกัน เพื่อปรับปรุงแนวทางการจัดการเรียนรู้ (7) การสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงในระบบการศึกษา คือ การท้าทายความไม่เท่าเทียมกัน และทำงานร่วมกับโรงเรียน หรือแม้กระทั่งพื้นที่การศึกษา เพื่อส่งเสริมแนวทางและนโยบายที่สนับสนุนความเท่าเทียม และการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรม จะช่วยให้ครูสามารถสร้างห้องเรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและเท่าเทียม จนเกิดเป็นความรู้ลึกซึ้งซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ที่ยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- กองทุนส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษา. (2564). 5 นวัตกรรมตัวอย่างจากห้องเรียนเสมอภาค. สืบค้นเมื่อ 20 กันยายน 2567, จาก <https://www.eef.or.th/infographic-08-01-21/>.
- จิตติมา พิศาลภาค ธาวัชรรัตน์ ใจเอื้อย สิทธิชน พิมลศรี วิภารัตน์ แสงจันทร์ และศุภฤกษ์ ทานาค. (2567). *การจัดการศึกษาที่หลากหลาย คือ ความท้าทายของโรงเรียน : กรณีศึกษา Freyberg High School*. สืบค้นเมื่อ 13 พฤศจิกายน 2567, จาก <https://www.researchgate.net/publication/274065967>.
- ณัฐอร วราพงษ์พิพัฒน์ และยศวีร์ สายฟ้า. (2559). การจัดการชั้นเรียนของครูที่ตอบสนองต่อชั้นเรียนพหุวัฒนธรรมระดับประถมศึกษาตอนต้น: การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างประเทศไทยและประเทศสหรัฐอเมริกา. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา (OJED)*, 10(1), 329-343.
- ทรงชัย ทองปาน และสิริจิตต์ เดชอมรชัย. (2566). ห้องเรียนพหุวัฒนธรรม : กฎหมาย นโยบาย ประสพการณ์ และตัวแบบการจัดการเรียนการสอนของครูสังคมศึกษาในพื้นที่มีแรงงานข้ามชาติหนาแน่น (สมุทรสาคร ปทุมธานี และนครปฐม). *วารสารปาริชาติ มหาวิทยาลัยทักษิณ*, 36(1), 47-62.

- ธิดา ทับพันธุ์. (2563). เพราะไม่มีเด็กคนไหนที่เหมือนกัน 4 วิธีที่ครูทำได้ ปรับการเรียนการสอนให้เข้ากับ ความแตกต่างหลากหลาย (*Differentiated Instruction*). สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2567, จาก <https://www.educathai.com/knowledge/articles/305>.
- ปารมี สิงห์เดชชัย. (2560). ห้องเรียนพหุวัฒนธรรมกับการอยู่ร่วมกันอย่างมีสันติภาพในเด็กปฐมวัย. *วารสาร ศึกษาศาสตร์ปริทัศน์*, 32(2), 65-72.
- พรภิรมย์ ยอดบุญ. (2565). การจัดการเรียนรู้ตามหลักโยนิโสมนสิการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของผู้เรียน. *วารสาร มจร พุทธโสธรปริทรรศน์*, 2(1), 13-25.
- โยธิน มาศสุข. (2565). การจัดการเรียนการสอนของครูสอนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้วิธีการ เรียนรู้แบบร่วมมือ. *วารสาร มจร พุทธโสธรปริทรรศน์*, 2(2), 120-133.
- สรารุช ชัยयोग. (2565). “ห้องเรียนเสมอภาค” แนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่ไม่ทิ้งใครไว้หลังห้อง “*Equitable Classroom*”. *ศึกษาศาสตร์สาร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*, 6(3), 14-28.
- สุธน วงศ์แดง. (2562). การจัดการชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพ : การคิดอย่างมีคุณค่าและการเรียนรู้อย่างมี ความสุขในศตวรรษที่ 21. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- สุธาสนี บุญญาพิทักษ์ จริญญา ธรรมโชโต และกรุณา แดงสุวรรณ. (2558). เอกสารรายงานความก้าวหน้า โครงการนวัตกรรมพัฒนานักศึกษาครูเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ ร่วมกัน. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- สุรเชษฐ์ ตรรกโชติ. (2564). การเรียนรู้ที่อยู่ร่วมกับความแตกต่าง. สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2567, จาก <https://www.educathai.com/knowledge/articles/399>.
- เสาวลักษณ์ เรืองศรี และประสิทธิ์ ลิปรีชา. (2563). พหุวัฒนธรรมศึกษากับครูพันธุ์ใหม่. *วารสารปัญญา ภิวัฒน์*, 12(1), 234-246.
- วิจารณ์ พานิช. (2562). ปาฐกถาเรื่อง “วิญญานครู แห่งศตวรรษที่ 21 โอกาสยิ่งใหญ่ของครูไทยยุคสมัย”. เนื่องในโอกาสได้รับพระราชทานปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิทยาการการเรียนรู้และ นวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สืบค้นเมื่อ 11 ตุลาคม 2567, จาก <https://www.scbfoundation.com/stocks/media/files/5ilbwyjtc.pdf>.
- วิลาวัณย์ จารุอริยานนท์. (2567). สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรี้นติ้ง เฮ้าส์.
- Bailey-Ramos, E., (2016). Who Matters?: Effective Classroom Management Strategies for Multicultural Elementary Education. *University Honors Theses*. Retrieved on October 23, 2024, from <https://doi.org/10.15760/honors.218>.
- Björnsson, J. K. (2020). *Teaching Culturally Diverse Student groups in the Nordic Countries*. In Frønes, T. S. (Eds.). *Equity, Equality and Diversity in the Nordic Model of Education*. Switzerland: Springer.

- Benediktsson, A. I., & Ragnarsdottir, H. (2019). Communication and group work in the Multicultural classroom: Immigrant students' experiences. *European Journal of Educational Research*, 8(2), 453–465.
- Buzzai, C., Passanisi, A., Aznar, M. A., & Pace, U. (2022). The antecedents of teaching styles In multicultural classroom: Teachers' self-efficacy for inclusive practices and attitudes Towards multicultural education. *European Journal of Special Needs Education*, 15(4), 1–16.
- Calkins, L., Yoder, P., & Wiens, P. (2021). Renewed purposes for social studies teacher preparation: An analysis of teacher self-efficacy and initial teacher education. *Journal of Social Studies Education Research*, 12 (2), 54–77.
- Caldera, A., Whitaker, M. C., & Conrad Popova, D. A. D. (2020). Classroom management in urban schools: Proposing a course framework. *Teaching Education*, 31(3), 343–361.
- CAST. (2018). *Universal Design for Learning Guidelines version 2.2*. CAST, Inc.
- Celik, S. (2019). Can Differentiated Instruction Create an Inclusive Classroom with Diverse Learners in an Elementary School Setting?. *Journal of Education and Practice*, 10(6), 31-40.
- Debbag, M., & Fidan, M. (2020). Relationships between Prospective Teachers' Multicultural Education Attitudes and Classroom Management Styles. *International Journal of Progressive Education*, 16(2), 111–122.
- Franklin, H., & Harrington, I. (2019). A review into effective classroom management and strategies for student engagement: Teacher and student roles in today's classrooms. *Journal of Education and Training Studies*, 7(12), 1-12.
- Human Rights Campaign. (2020). *The state of LGBTQ youth in schools*. Retrieved 25 October, 2024, from <https://www.hrc.org>
- Kwok, A. (2021). Managing classroom management preparation in teacher education. *Teachers And Teaching*, 27 (1–4), 206–222.
- Kustati, M., Yusuf, Y. Q., Hallen, H., Al-Azmi, H., & Sermal, S. (2020). EFL Teachers' Attitudes Towards Language Learners: A Case of Multicultural Classrooms. *International Journal of Instruction*, 13(1), 353–370.
- Mastur, M. (2023). Blended Learning Strategy as A Means of Optimizing Learning. *EDUKATIF:Journal ILMU PENDIDIKAN*, 5(1), 182–192.

- Mustafida, F. (2021). Multicultural Classroom Management: Strategies for Managing the Diversity of Students in Elementary Schools and Madrasah Ibtidaiyah. *Jurnal Pendidikan dan Pembelajaran Dasar*, 13(2), 84-95.
- Nurbatra, L. H. (2018). Learning in diversity: Indonesian multicultural classroom. *Pioneer Journal of Language and Literature* 10(2), 82-95.
- OECD. (2018). *The Future of Education and Skills: Education 2030*. Paris: OECD.
- Tomlinson, C. A., (2017). *How to Differentiate Instruction in Mixed-Ability Classrooms*. Third edition. Alexandria, Virginia: ASCD.
- Safitri D. and Efaningrum A. (2019). Managing Multicultural Classrooms of Schools in Indonesia: Some Considerations. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research, volume 3982nd International Conference on Social Science and Character Educations, (ICoSSCE 2019)*.
- Serdyukov, P. (2017). Innovation in education: What works, what doesn't, and what to do about it?. *Journal of Research in Innovative Teaching & Learning*, 10(1), 4-33.
- Stunell, K. (2021). Supporting student-teachers in the multicultural classroom. *European Journal of Teacher Education*, 44(2), 217–233.
- Uddin, M. M., & Johnson, K. V. (2018). Identifying classroom management strategies by focusing on diversity and inclusion [Paper presentation]. *2018 ASEE Annual Conference & Exposition*, Salt Lake City, Utah.
- Vallone, F., Dell'Aquila, E., Dolce, P., Marocco, D., & Zurlo, M. C. (2022). Teachers' Multicultural personality traits as predictors of intercultural conflict management styles: Evidence from five European countries. *International Journal of Intercultural Relations*, 87(3), 51–64.